სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეე[illegible]

ხუთშაბათი 4 ივლისი 1918 წ.

ერთობა

ფასი 40 კაპ.

გაზეთის ფასი: 1 თვით 9 მანეთი ცალკე ნომერი უცვლელად 40 კაპ. განცხადების ფასი, როგორც პირველ გვერდზე, ისე მეოთხეზე, პეტიტის სტრიქონი—1 მან. სამგლოვიარო განცხადება 15 მან. საჩქარო განცხადება უნდა მოტანილ იქნას არა უგვიანეს დილის 12 ს. ხელმოუწერელი წერილები არ იბეჭდება. დაუბეჭდავ საგაზეთო მასალას რედაქცია არ ინახავს, ავტორებს უკან ვერ დაუბრუნებს და ამის შესახებ არც მიწერ-მოწერა კისრულობს.

ქალაქის მოწერილებმა ფუ[illegible] ხით უნდა გამოგზავნონ: Тифлисъ, [illegible] пц. 199. Редакція „Эртоба". სხვა ადრესით გამოგზავნილ ფულს რედაქცია ვერ მიიღებს.

რედაქციაში პირადათ მოლაპარაკება შეიძლება 10—12 საათამდე. რედაქციისა და კანტორის ადრესი: თფილისი, გოლოვინის პროსპექტი № 12. Тифлисъ. Головинскій проспектъ № 12).

ტელეფონი 16—62.

№ 137 ორგანო ამიერ-კავკასიის სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა ორგანიზაციებისა № 137

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სრულიად საქართველოს საკათალიკოსო საბჭო და სასამართლო გლოვით აუწყებს ქართველ ერს, რომ ამა თიბათვის 27 შამა ანტონის მარტყოფლის მონასტერში ღვთით მიიცვალა უწმინდესი და უნეტარესი კათალიკოზ პატრიარქი სრულიად საქართველოისა

კირიონ II

მისი უწმინდესობის ნეშთი დასვენებულია ანჩისხატის ტაძარში, რომლის კარი დღე და ღამ ღიაა. ყოველ დღე დილის 8 საათზე არქიელის წირვაა. პანაშვიდები აგრეთვე ყოველ დღე შუადღის 12 საათ. და სღ. 7 საათზე. დაკრძალვა კვირას, 7 მკათათვეს სიონის ტაძარში.

ღრმათ დამწუხრებულნი: დედა პასიკო, ძმები: კირილე, ვლოდია და ვასო, ბიძა გერასიმე დაი და სიძე: ეპრაქსი და ვიქტორ ბოლქვაძეები, ბებია გულქან, რძალი გოგუცა, ბიძაშვილი ეკატერინე ჩხიკვიშვილისა მამიდა ნინო საბაშვილისა აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ მათ საყვარელ და დაუვიწყარ

მოსე კონსტანტინეს-ძე ჯაველიძის

გარდაცვალებას. დასაფლავება მოხდება ქ. თფილისში კუკიის წმ. ნინოს სასაფლაოზე. ცხედარს გამოასვენებენ 4 ივლისს დილის 10 საათზე № 41 ლაზარეთიდან. (2—2)

უზომოდ დამწუხრებულნი: ივანე როსტომის ძე მიქაძე, მეუღლე მისი ივდითი მახარობელის ასული, და შვილები: მათი ნიკოლოზი, თამარი, ნინო, გიორგი და ელენე აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ 29 მკათათვეს, საღამოს 8 საათზე გარდაიცვალა პირველი ორის შვილი ხოლო დანარჩენთა ძვირფასი და დაუვიწყარი და

მარიამი (მარუსა) ივანეს ასული მიქაძე

პანაშვიდი სამშაბათს საღამოს 6 ნახ. საათზე არამიანცის სახელობის საავადმყოფოს სამლოცველოში, საიდანაც ოთხშაბათს, 3 ივლისს, გამოსვენებულ იქნება საღამოს 6 საათზე საკუთარ სახლში (კაზბეგოვის ქუჩა, № 17). იქვე გადახდილ იქნება პანაშვიდი. გამოსვენება ხუთშაბათს, 4 ივლისს, საკ. სახლიდან წმ. მარინის ეკლესიაში დილის 9 ნახ. საათზე. დაკრძალვა წირვის შემდეგ. პეტრე-პავლეს სასაფლაოზე. (2—2)

საჯარო ვაჭრობა

თფილისის ქალაქის გამგეობა აცხადებს, რომ შაბათს 6 ივლის დილის 11 საათზე ქალაქის გამგეობის თანადასწრებით

საჯარო ვაჭრობით

იჯარით გაიცემა ქალაქის ყაფაზებიდან გადასახადის შემოსავალი. ყაფაზები იმყოფება: 1) მალაკნების მოედანზე, 2) სალდათთა ბაზარში—სომეხთა სემინარიის ეზოში, 3) კახეთის მოედანზე ნუნუფაროვის სახლის ეზოში.

პირობებისა და ყოველივე ცნობების მიღება შეიძლება ქალაქის გამგეობის საიჯარო საადგილ-მამულო განყოფილების კანცელარიაში. (3—1)

ქართველ ვაჭარ-მრეწველთა კავშირი

გადავიდა ახალ ბინაზე: საქართველოს ეროვნულ საბჭოს შენობაში, ფრეილინის ქ., № 11. ტელეფონი 9—18. კანცელარია ღიაა 10—1 საათამდე. (2—2)

ხუთშაბათს, 4 ივლისს, საღამოს 7 საათზე, მუშტაიდის დემოკრატიული კლუბში, დანიშნულია პირველი და მეორე თფილისის სოც. დემოკ. რაიონების

წევრთა საზოგადო კრება.

(2—2)

თფილისის სახალხო უნივერსიტეტთა საზოგადოება

ს ხალხო უნივერსიტეტის ცენტრალურ განყოფილებასთან (მიხეილის პრ. № 91) იხსნება 3 თვიური პროფესიონალურ კავშირების საქმეთა შესასწავლი

კურსები

მეცადინეობა საღამოთი; სამჯერ კვირაში მსმენელთა რიცხვი განსაზღვრულია. გადასახადი კურსისა—25 მან. მეცადინეობა დაიწყება—მიმდინარე წლის 5 ივლისიდან. ჩაწერა შეიძლება სახალხო უნივერსიტეტის კანცელარიაში (მიხეილის პროსპ. № 91) დილ. 10—2 საათ. და საღ. 5—9 საათ., აგრეთვე პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოში (პეტრე დიდის ქ. № 18, ოთახი 26) დილის 11—2 საათ. და საღ. 6—8 საათ.

„ახალი საკრებულო"

გადავიდა საზაფხულო ბინაზე

დღეს სინემატოგრაფი

ფრიად საინტერესო პროგრამით. წევრები და კანდიდატები საზოგადო წესით.

განცხადება

1) სასურსათო და გზათა მინისტრის ამხანაგმა გასცა განკარგულება, რათა თფილისისა და ნავთლუღის სადგურებზე „პარტიობით" მოსულ პურეულობაზე, რაც სამ ფუთზე მეტი იქნება, მოახდინონ რეკვიზიცია და გადასცენ სასურსათო სამინისტროს განკარგულებაში.

2) მთავრობის დადგენილების თანახმად, ყველა მგზავრებს, რომლებიც სადგურ ნავთლუღიდან მიდიან აღმოსავლეთით (ბაქოს მხარისაკენ), ნება აქვთ თან წაიღონ ხელით ან „ბაგაჟით" სურსათი იმ განსაზღვრული ნორმის თანახმათ, რომელიც აქვე არის მოყვანილი:

ა) შაქარი არა უმეტეს სამი გირვანქისა თვითეულ მგზავრზე.

ბ) ჩაი—რამდენიც საჭირო იქნება თვითეულ მგზავრისთვის მიმდინარე მგზავრობის განმავლობაში.

გ) თამბაქო და თამბაქოულობა—რამდენიც აუცილებელია თვითეულ მგზავრისათვის მიმდინარე მოგზაურობის განმავლობაში.

ზემოთაღნიშნულ რაოდენობაზე მეტ შაქარს, ჩაის და თამბაქოს, ნავთლუღის სადგურის კომისარის განკარგულებით რეკვიზიცია უნდა უყონ და გადასცენ სასურსათო სამინისტროს განკარგულებაში. (1—1)

აღმშენებლობითი მუშაობა

რევოლიუცია არ ჩამქრალა, მისი ტალღები კვლავ ქანაობენ. აზვირთებული ხალხის მასსა—კვლავ ბობოქრობს. მაგრამ ერთი მაინც ფაქტია. უმთავრესი ძალღვი, მამოძრავებელი რევოლიუციის, მუშათა კლასი და მისი მიმდევარი შეგნებული ნაწილი გლეხობისა, უკვე გრძნობს, რომ ამიერიდან საჭიროა ზრუნვა არა ახალ არეულობისა და ნგრევის გაგრძელებაზე, არამედ შემოქმედებითი მუშაობაზე.

შემოქმედებითი მუშაობა ხშირათ უფრო უჩინარია. იგი ნელნელა თანდათანობით გამოაჩენს თავის შედეგებს. დემოკრატიული წყობილება უეცრათ არ ქმნის ბედნიერებას, იგი არ არის მხოლოდ ფორმა—ესე იგი დაწერილი კანონი. იგი პირველათ ყოვლისა არის პოლიტიკური აღზრდა, ე. ი. შეგნება-შეთვისება იმის, რასაც კანონი ადასტურებს.

პიროვნების ხელშეუხლებლობა მოითხოვს—რომ თვით პიროვნებაც არა ნაკლებ პატივისცემით ეპყრობოდეს საზოგადოებრივ ინტერესებს და სხვა ადამიანების პიროვნულ ღირსებას. თუ საზოგადოებაში ბარბაროსული ჩვეულებებია გაბატონებული, დემოკრატიული კანონი ამას ერთი დაკვრით ვერ შეცვლის.

ხანგრძლივი ბრძოლით თანდათანი კულტურული განვითარებით განმტკიცდება და დამკვიდრდება დემოკრატიის მთავარი დებულებები ცხოვრებაში. ამიტომ შემოქმედებითი მუშაობა უფრო ხანგრძლივ შრომას და მეტ მოთმინებას მოითხოვს, ვინემ დამარღვეველი. ეს უკანასკნელი ერთიანათ გრძნობათა სამეფოს ემყარება, პირველი კი შეგნების, გამოცდილების, გონებრივ მუშაობის შედეგია.

ეს კი ყველასათვის ხელმისაწდომი არაა. დიდებითი, შემოქმედებითი ნაბიჯების მნიშვნელობის გაგება ბევრისთვის მიუწვდომელია.

ამით აიხსნება ის გარემოება, რომ სწორეთ ასეთ ხანაში, როცა რევოლიუციის მთავარი წრეები დაჩუმდენ, ჩამორჩენილი კუთხეები ახმაურდენ. პირველთ შეიგნეს საჭიროება დიდი, მძიმე აღმშენებლობითი საქმიანობის, მეორეთათვის ეს ცხრა კლიტულში ჩაბეჭდილი ღრამატა გამოდგა.

მარტივი გონება—თავისუფლებაში გულისხმობს—სხვისი გაცარცვის და დარბევის თავისუფლებას, რადგან ეს სავსებით შეეფერება მის მეშჩანურ, ქვენა ინსტიქტებს. ამიტომ იგი თავის დასაკლავ დანას თვითონ თხრის, მისი აჯანყება—ეს უკულტურობის აჯანყებაა, კულტურულ შემოქმედების წინააღმდეგ.

დღეს ჩვენში სწორეთ ასეთ ექსცესებს მიეცა ადგილი და თუ ეს ნიშნავს ერთი მხრით იმას, რომ რევოლიუციის ქვაბში ჯერ კიდევ არ გადახარშულა ხალხის ერთი მნიშვნელოვანი ნაწილი, მეორეს მხრით ეს მოასწავებს იმას, რომ ყალბი რევოლიუციონურის ლოზუნგების ქვეშ შეიძლება იფარებოდეს საშინელი რეაქციონური მოძრაობა. არაფერი არ ღუპავს რევოლიუციას ისე, როგორც მის ყალბათ გაგება და ყალბ გზაზე დაყენება.

მთელი რიგი გლეხთა აჯანყებებისა საშუალო საუკუნიდან დაწყებული დღევანდლამდე—ასეთმა შეუგნებლობამ და მეშჩანობამ დაღუპა. ჩვენს რევოლიუციასაც ეს სტიქია, რომელიც ზოგიერთი მთის კალთებიდან მოდის, შემუსვრას უქადის, თუ სწორი რევოლიუციური შეგნების ნაპერწკლები არ იქნა შიგ შეტანილი, ხოლო ბოროტი ელემენტები—იქიდან განდევნილი.

და თუ ამ მიზნისთვის რევოლიუციურ სატევართან ერთათ საჭიროა იარაღიც, ჩვენ ამის წინაშეც ვერ დავიხევთ უკან.

სიკვდილით დასჯის შემოღების გამო

მთავრობის კანონ პროექტი ეროვნულმა საბჭომ მიიღო და ამ გვარათ დროებით კვლავ შემოღებულია სიკვდილით დასჯა.

არა ჩვეულებრივი მდგომარეობა საგანგებო ზომების მიღებას ითხოვს. მხოლოდ ამით არის გამოწვეული ახალი კანონი და არა მთავრობის სურვილით ან სოციალდემოკრატიის ჟინიანობით, როგორც ამას ბურჟუაზიული-შოვინისტური პრესა ამტკიცებს. განსაკუთრებით აგვიმხედრდა საქართველოს უილაჯო ბურჟუაზია ეროვნულ-„დემოკრატების" სახით და სომხის პლუტოკრატია რუსულ გაზეთ „კავკაზსკოე სლოვო"-დან.

რას გვაბრალებენ?

„კავკაზსკოე სლოვო" დემოკრატობს. მას ვერ წარმოუდგენია: როგორ მოხდა, რომ ასეთი დიდი საკითხი, როგორიც არის სიკვდილით დასჯის შემოღება გადატანილ არ იქნა ფართო კრებაზე და მისი გადაჭრა დაეკისრა ეროვნულ საბჭოს, რომელიც მხოლოდ ქართველებისაგან შესდგება. ამ რიგათ ჩვენს მთავრობას უღალატია დემოკრატიისათვის და ფეხ ქვეშ გაუთელავს სხვა ერების უფლებები.

ბურჟუაზია დემოკრატიზმის მოტრფიალე, შოვინისტები ეროვნულ თანასწორობის და დამცველების როლში! ნუ თუ მართლა ასე უკუღმა შეტრიალდა ქვეყანა? ნუ თუ ქართველმა დემოკრატიამ დაივიწყა დემოკრატიზმი და დღეიდან ბურჟუაზიამ უნდა გასწიოს მის მაგიერ პირისუფლობა?

„კავკაზსკოე სლოვო" ამტკიცებს, რომ ქართველი სოციალ-დემოკრატია სასტიკ კრიტიკის ცეცხლში ატარებდა კერენსკის, რომელმაც სიკვდილით დასჯა შემოიღო ფრონტზე და დასძენს: დრონი იცვალენო.

ნამდვილათ კი მეხ იერება ღალატობს შოვინისტურ გაზეთს: მას ალბათ სურს ფილიპე მახარაძის გამოლაშქრება ჩვენ მოგვაწეროს. დრონი იცვლებიან, მაგრამ არ იცვლება გაბატონებულ კლასთა სულის კვეთება: ესენი ემხრობიან ყოველგვარ რეპრესიების, თუ ასეთი რეპრესიები მიმართულია ხალხის წინააღმდეგ მათი ბატონობის შესარჩენათ. ხოლო, როცა ხალხი მოინდომებს რეპრესიებით ნაძირალების ალაგმვას, მაშინ აყაყანდებიან და მრავალი სათნოება მოაგონდებათ.

დღეს მათ ერთად ერთი მიზანი აქვთ და ამ მიზნით სულდგმულობენ: როგორმე დაანგრიონ დემოკრატიული წყობილება და სახელი გაუტეხონ მთავრობას და პარლამენტს. ამისთვის იმეორებს „კავკაზსკოე სლოვო" ბოლშევიკების საბუთებს: ეროვნული საბჭო არ არის დემოკრატიის წარმომადგენელიო. მაშ ვინ? არის? ფილიპე მახარაძე, რომელიც ოსეთში ყოფილ სტრაჟნიკებს და მთავრობის მამასახლისებს აკავშირებს, რომ ქართველ ხალხს სოციალიზმი მიაღებინოს? სომხის პლუტოკრატია და ქართველ თავადების პარტია? რუსი ჩინოვნიკები და გახულიგანებული აფიცრები?

ტყვილა ირჯება „კავკაზსკოე სლოვო", როცა ავაზაკების და პროვაკატორების ფსიხოლოგიას დაუსჯელობის შესახებ პოლიტიკურ სიბრძნეთ ასაღებს.

დემოკრატიული მთავრობა არავითარ ზომების წინაშე არ შედგება ხალხის გადასარჩენათ.

გიორგი ვალ. პლეხანოვი

გ. ვ. პლეხანოვი, როგორც პოლიტიკური მოღვაწე.

(ირ. წერეთლის მოხსენება).

ამხანაგებო! მე უნდა დავახასიათო გ. ვ. პლეხანოვი როგორც პოლიტიკური მებრძოლი. შეიძლება თამამათ ითქვას, რომ გ. პლეხანოვის მთელი ცხოვრება წარმოადგენს ერთ განუწყვეტელ ბრძოლას. იგი იყო უდიდესი თეორეტიკოსი, მაგრამ ყველა მის ნაწერებს აზის ბრძოლის ბეჭედი და მათი დაშორება ყოვლათ შეუძლებელია. გ. პლეხანოვს არ მიუღია პირდაპირი მონაწილეობა რუსეთში მუშაობაში. ის პირდაპირ არ ტრიალებდა მუშებში, მაგრამ არ გვგონია ქვეყანაზე მოინახოს ისეთი ადამიანი, რომელიც გ. პლეხანოვსავით იყოს შეერთებული თავის მუშათა კლასთან.

უკანასკნელ დროს იყო სამი ადამიანი: ჟორესი საფრანგეთში, ბებელი გერმანიაში და პლეხანოვი რუსეთში, რომლებიც განსახიერება იყვნენ მუშათა მოძრაობისა თავის ქვეყნებში.

გ. პლეხანოვის ლეგალური ნაწარმოები იმორჩილებდა ინტელიგენციის გონებას. მაგრამ ამასთანავე არ ყოფილა გადადგმული არც ერთი პრაქტიკული ნაბიჯი, რომ პლეხანოვს ახლო მონაწილეობა არ მიეღო. იგი მეტ ყურადღებას აქცევდა პრაქტიკულ მუშაობას, ვინემ თეორიულს. თეორიულ მუშაობას იგი აქცევდა ყურადღებას იმდენათ, რამდენათ ეს ხელს უწყობდა პრაქტიკულ მუშაობის ნაყოფიერებას. არ დარჩენილა რუსეთში არც ერთი პოლიტიკური მიმდინარეობა, რომელიც გ. პლეხანოვს არ გაეშუქებიოს მეცნიერულ სოციალიზმის თვალსაზრისით და რომელთა ხმლისათვის მას თავის ხმალი არ გადაეკვეთოს.

მე აქ მინდა თქვენი ყურადღება შევაჩერო იმაზე, რაც შეადგენდა გ. პლეხანოვის პოლიტიკურ მოღვაწეობის სულს. ჩვენი პარტია ვითარდებოდა და განიცდიდა დამარცხებას პლეხანოვთან ერთად. პლეხანოვმა გადადგა გადამჭრელი ნაბიჯი, რომელმაც განსაზღვრა მისი პოლიტიკური მოღვაწეობა. ეს არის ნაროდნიკებთან ბრძოლა რუსეთის გასაევროპიელებლათ, პროლეტარიატის შესაკავშირებლათ, რომელსაც შეეძლო რეალურათ მიემართა რუსეთის ძალები მშრომელთა საბოლოვო განთავისუფლებისაკენ. პლეხანოვი მაშინაც მიუთითებდა იმ საფრთხეზე, რომელიც ჩამარხული იყო რუსეთის ეკონომიურათ განუვითარებლობაში. რუსეთში სოციალისტურ მოძრაობის მატარებლათ სახავდენ გლეხობას. და პლეხანოვი ყოველთვის მიუთითებდა სოციალიზმისათვის იმ საფრთხეზე, რომელსაც ასეთი შეხედულება წარმოადგენდა. გ. პლეხანოვს ჰქონდა გამბედაობა ასეთი შეხედულება აღიარებინა რეაქციონურათ. მან სთქვა, რომ საჭიროა ბრძოლა არა მარტო თვითმპყრობელობის წინააღმდეგ, არამედ ანარქიულ შეხედულების წინააღმდეგაც. ჯერ კიდევ მაშინ, როცა ბურჟუაზია ერთგვარ საბრთხობელას წარმოადგენდა, პლეხანოვს შესწევდა გამბედაობა ეთქვა, რომ ბურჟუაზიულ წყობილებისათვის ბრძოლა არის საქმე ყველა რევოლიუციონერებისა და ეს ბრძოლა იმავე დროს ეთანხმება პროლეტარიატის მიზნებსაცო. და ადვილათ წარმოსადგენია დღეს ჩვენთვის, თუ რა გამბედაობა იყო საჭირო, რომ მაშინ ადამიანს ასეთი დებულებები წამოეყენება, როცა დღესაც ჯვარს აცვამენ იმთ, ვინც ამ ჭეშმარიტებას იმეორებს. თვენ გახსოვთ, როგორ უპასუხებდენ მაზე პლეხანოვს: თუ ბურჟუაზიულ წყობილების დამკვიდრება მარქსიზმია, დეე, წვიდეს პლეხანოვი და გახსნას სამიკიტნოები, გაავრცელოს ღატაკებით და სხაი, როგორ ებრძოდენ მაშინ პლეხანოვს. და პლეხანოვს შესწევდა გამბედაობა მოწინააღმდეგეების წმინდათა წმინდა—სათემო მიწათმფლობელობა გამოეცხადებია რეაქციის წყაროთ. იგი ამტკიცებდა, რომ რუსეთმა, როგორც სხვა ქვეყნებმა, უნდა გაიაროს ის გზა, რომლითაც ვითარდებოდა ევროპა, რომ რუსეთს არ შეუძლია პირდაპირ გადახტეს სოციალისტურ საზოგადოებაში, საჭიროა ჯერ აქ განვითარდეს კაპიტალიზმი და სხვ.

ყოველგვარ პოლიტიკურ მიმართულებას ახასიათებს ის, თუ ვის წინააღმდეგ აწარმოებდა იგი ბრძოლას. გერმანიაში სოც.-დემ. უხდებოდა ბრძოლა ბურჟუაზიისა და ანარქიზმის წინააღმდეგ, ჩვენში, განსაკუთრებით საქართველოში ჩვენ გვიხდებოდა ბრძოლა ნაციონალიზმის წინააღმდეგ. პლეხანოვის მოღვაწეობა კი დაიწყო ნაროდნიკებთან ბრძოლით. სწორი ნაბიჯი იყო თუ არა ის, რომ მან ყურადღება მიაქცია ნაროდნიკებს? ჯერ ნაროდნიკებთან, შემდეგ ბოლშევიკებთან ბრძოლა დამახასიათებელია პლეხანოვის პოლიტიკურ მოღვაწეობისა. ისტორიამ უნდა სთქვას, რომ მთელი განვითარება მუშათა კლასისა რუსეთში განასაზღვრება იმით, თუ რამდენათ ებრძოდენ მუშები ერთის მხრით ნაროდნიკებისა და ბოლშევიკების, მეორეს მხრით პლეხანოვის იდეებს. ახლა, როცა იწყება ახალი ხანა კაცობრიობის ცხოვრებაში, ჩვენ ვიცით სანამდის მიგვიყვანდა მოწინააღმდეგების იდეების გამარჯვება.

არის ბევრი მიზეზი რუს. მუშათა კლასის დამარცხებისა. მაგრამ მუშათა მოძრაობის სტიქია რომ არ წაელეკა იმ სტიქიას, რომელსაც პლეხანოვი რეაქციონურს უწოდებდა, სოციალიზმის დროშა არ გამოუვარდებოდა ხელიდან მუშათა კლასს. 1889 წ. საერთაშორისო კონგრესზე გ. პლეხანოვმა განაცხადა, რუსეთში რევოლიუციური მოძრაობა გაიმარჯვებს, როგორც მუშათა მოძრაობა, ან სულ ვერ გაიმარჯვებსო. ამ სიტყვებმა წინასწარმეტყველური მნიშვნელობა იქონიეს რუსეთისათვის. მუშათა კლასს მიჰყავს ქვეყანა განთავისუფლებისაკენ, პლეხანოვმა იგი დაუპირდაპირა საზოგადოების ჩამორჩენილ ნაწილს—გლეხობას. და იგი ამბობდა, რევოლიუცია გაიმარჯვებს მაშინ, როცა გეგემონია მუშათა ხელში იქნებაო. სხვა პირობებში რევოლიუცია ვერ გაიმარჯვებსო. და ამას ლაპარაკობდა პლეხანოვი მაშინ, როცა არც ერთი ადამიანი არ იყო იმ იდეების მატარებელი, რომ ბურჟუაზიული კულტურა მაღლა დგას თემურ კულტურაზე. და დღეს, 40 წლის შემდეგ განა ბევრი მოინახება ისეთი სოციალისტი, რომელიც გაბედავს საერთო შეხედულების წინააღმდეგ იმის თქმას, რაც პლეხანოვმა სთქვა? ეს უდიდესი გამჭრიახობა და გამბედაობაა. მან გამონახა ყველაზე უფრო საშიში ადგილი. და როცა ნაროდნიკების წინააღმდეგ ბრძოლის ადგილი დაიჭირა ბოლშევიკებთან ბრძოლამ, ევროპიელ პლეხანოვის იერიშები აქეთ იქნა მიმართული. მან შეგალითი უჩვენა სოც.-დემოკრატიის და სანამ პარტია მიყვებოდა მის მიერ ნაჩვენებ გზას, იგი ძაგრდებოდა, ვითარდებოდა და ასრულებდა არა მარტო საერთაშორისო პროლეტარიატის რაზმის [illegible] ლის როლს, იგი ამოძრავებდა [illegible] რუსეთს. პლეხანოვს ესმოდა, რომ [illegible] სეთის გაძლიერება შეკავშირებულ [illegible] შათა კლასის კეთილდღეობისათვის [illegible] როგორც სოციალიზმი. იგი იყო რუს[illegible] თის წარმომადგენელი ინტერნაციონალში და ინტერნაციონალის წარმომადგენელი რუსეთის წინაშე. აცნობდა რუსეთს ინტერნაციონალის მდგომარეობას, ინტერნაციონალს—რუსეთის მდგომარეობას. ერთ საერთაშორისო კონგრესის მუშაობის თავის ანგარიშში პლეხანოვი ამბობს, რომ იგი კონგრესზე შეება [illegible] ქვეყნის სოციალისტებს, რომლებიც [illegible] ტკიცებდენ, რომ მათი ბურჟუაზია [illegible] დია. მე გავიმარჯვე ამ დავაში, [illegible] რამდენათ არ არის დაცემული [illegible] გეთის ბურჟუაზია რევოლიუციის [illegible] დეგ, ინგლისის ბურჟუაზია და [illegible] მაინც არც ერთი არ არის [illegible] ბურჟუაზიაზე ცუდი, რომელმაც [illegible] ყა თავისი როლითქო—ამბობს [illegible] ნოვი. მან იცოდა, რომ პროლეტ[illegible] სა და ბურჟუაზიის უნდა [illegible] ქვეყანა განსაცდელისაგან და როცა [illegible] საძლებელი და საჭირო გახდებოდა [illegible] ორ კლასის ერთათ მუშაობა, პლეხანოვი არ ერიდებოდა ასეთ მუშაობას; [illegible] უნდოდა ყველა კლასებს ახალ წყობილებისა ემხედრებია ძველ წყობილების წინააღმდეგ. მე მახსოვს, თუ რა შთაბეჭდილება მოახდინა სტუდენტობა[illegible] 1900 წ. პლეხანოვის გამოსვლამ[illegible] ებრძოდა მიხაილოვსკის და მის [illegible] თულებას, და ამავე დროს ბურჟუა[illegible] იდეოლოგ გოლცევის წინააღმდეგ [illegible] მართულ საპოლემიკო წერილს ასე [illegible] ტყვებით ათავებდა: თქვენთან (ე. ი. [illegible] ჟუაზიასთან) უფრო მეტი გვაქვს სა[illegible] ვინემ მათთანო (ე. ი. ნაროდნიკებთან) [illegible] ნაროდნიკებთან ბრძოლამ [illegible] ყოფილება გამოიწვია. რა [illegible] ნიკებთან ბრძოლაო, ამბობ[illegible] თვითმპყრობელობა არსებობ[illegible] პლეხანოვი ამბობდა, რომ [illegible] ძალების შექმნა, რომლებიც [illegible] თვითმპყრობელობის ადგილ[illegible] არ მოვიმოქმედოთ, რევოლიუცი[illegible] თხდება. იგი გაიმარჯვებს, როგორც [illegible] შათა მოძრაობა, და რომ მუშათა [illegible] ძრაობა არ ჩაყლაპოს ინტელიგენც[illegible] ისა და გლეხობის სტიქიამ, საჭირო [illegible] ნაროდნიკების წინააღმდეგ ბრძოლა [illegible] ასეთ გზას ადგა პლეხანოვი თავიდა[illegible] და ახლა შეიძლება შევამოწმოთ ამ გ[illegible] სისწორე. რატომ დამარცხდა მუშა[illegible] კლასი? მუშათა კლასის მოძრაობა [illegible] აღრჩო ბუნტარულ სტიქიამ, მუშა[illegible] კლასის ადგილი დაიჭირა საზოგადოე[illegible] ბის ჩამორჩენილ ნაწილმა.

გ. პლეხანოვი და მისი მიმართულე[illegible]

...თაი ერთი მიმდინარეობაა, რო- ...ც წერილი არ უდევს რუს თის ...ეზში. თვითმპყრობელობას არ შე- ...ს სთქვას, რომ მას დანაშაული არ ...მლევის რუსეთის წინაშე, არც ...ჟუაზიას შეუძლია სთქვას, რომ მან ...არა ყოველივე საშუალება რუსეთის ...ღუპვისაგან გადასარჩენათ. არ შეუ- ...იან ეს სთქვან იმ პარტიების წარმო- ...ადგენლებმაც, რომლებმაც დაივიწყეს პლეხანოვის მოძღვრება, რომ „შეგ- ...ა კი არ ქმნის მდგომარეობას“ არა- ...„მდგომარეობა ქმნის შეგნებას“. ეს ...ძლია სთქვას ერთათ ერთ მიმართუ- ...ბას, რომელიც ებრძოდა საზოგადო- ...იოგ ცხოვრების ჩამორჩენილ ფორმებს ... რომელსაც სათავეში ედგა გ. პლე- ...ოვი. და ისტორიის სამსჯავროს წი- ...ე გ. პლეხანოვს შეუძლია სთქვას, ...მ მან ყველაფერი ჰქნა პროლეტარი- ...ისა და რუსეთის გადასარჩენათ.

...ე ღრმათ ვარ დარწმუნებული. რომ ... რუსეთი, არ დაიღუპება ...ოლეტარიატი და ამ მძიმე გაკვეთი- ...ბის შემდეგ იგი გამოფხიზლდება და ...ება იმ გზას, რომელზედაც პლეხა- ...ი მიგვითითებდა.

...სეთია პლეხანოვის ღვაწლი საერთა- ...რისო პროლეტარიატისა და რუსეთის ...აზე. ცალკე პიროვნებას მეტის გაკე- ...ა არ შეუძლია.

...მით შემეძლო მე დამეთავებია ჩემი ...სენება, მაგრამ ჩერნიშევსკის შესა- ... თავის წიგნის წინასიტყვაობაში ...ეხანოვი ამბობს, რომ არის ერთგვა- ... გრძნობა პატივისცემისა, რომელიც [illegible]

პროვინციის ქალი

[illegible]

...ბულ წერილის ავტორი მოგვითხრობს, თუ როგორი სულიერი განწყობილება ყოფილა რევოლიუციის პირველ დღეებში ერთ-ერთ რუსი „ჩინოვნიკი“-აფიცერის ოჯახში. მაშინ თურმე იქ ყველანი იმედით შეჰყურებდნ რევოლიუციას. ეს ხალხი სოციალისტები თუ არა, რადიკალები მაინც იყვნო.

ახლა კი, ეს ხალხი რეაქციას მოუცავს.

„განსაკუთრებით გამაკვირვა—სწერს ის—„ტუზემცების“ წყევა-კრულვით მოხსენიებამ. ინტელიგენტი. პოლკოვნიკი, უმაღლესი განათლებით, ისეთი გაბოროტებით ლაპარაკობდა „კუკურუზნაია“ (ე. ი. მჭადის თუ სიმინდის) რესპუბლიკაზე“ და ბატონ „შვილებზე“, რომელთაც რუსეთი ახლო მომავალში გაუსწორებს ანგარიშებს, რომ მე პირდაპირ საზიზღრათ მომეჩვენა ის ბოროტი „ნაციონალიზაცია“, რომელმაც ამოდენა უბედურება მოიტანა და ასე გააბოროტა ხალხი. „მოვესწრები იმ დღეს—ამბობდა პოლკოვნიკი—მანამ არ მოვისვენებ, ვიდრე ჩემი თვალით არ ვიხილავ ნოე რამიშვილის ჩამოხრჩობას. რისთვის?—შევეკითხე მე. აი იმ სიტყვებისთვის, რამიშვილმა რომ სთქვა—„საქართველოს რუსეთთან შეერთების შესახებ ლაპარაკიც კი აღარ შეიძლებაო“, მომიგო მან.

შემდეგ წერილის ავტორი მოგვითხრობს, რომ პოლკოვნიკის ამ შინაარსის საუბარმა ცუდ ხასიათზე დააყენა, ლაპარაკი შევწყვიტეო და სხ.

აქვე ის არკვევს სოც.-რევოლიუციონერების დამოკიდებულებას ჩვენს ქვეყანასთან—ჩვენ მომხრე ვართ საქართველოს და სხვა ქვეყნების რუსეთთან შეერთების, მაგრამ ცეცხლითა და მახვილით არაო.

რათ დასჭირდა ავტორს ამ შავრაზმელი პოლკოვნიკის აზრების გაზეთში გამოქვეყნება? განა ყველამ არ ვიცით, რომ ასეთი ხალხი ჩვენში მრავლათ მოიპოვებიან?

ავტორი გვეუბნება საქართველოს სურს რევოლიუციონური რუსეთიო. კეთილი! მაგრამ სად არის რევოლიუციონური რუსეთი?

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, საჭიროების დროს ეს შავრაზმელი პოლკოვნიკები და ძმანი მათნი, „წითელ“ ესერებთან ერთად სოციალისტების ქურქში მოევლინებიან რუსეთის სახით ჩვენს ხალხს ანგარიშის გასასწორებლათ“.

„ვლასტ ნაროდა“ და „ნაროდნაია სვობოდა“.

დუშეთის მაზრაში მომხდარი ამბებით მეტად კარგ გუნებაზეა თერგის ოლქის სახალხო კომისარიატის გაზეთი „ვლასტ ნაროდა“.

წერილში, რომელსაც სათაურად აქვს „აჯანყება ს ქართველოში“, აწერილია საქმის ვითარება იმ სახით, როგორც ეს ამ პროვოკაციულათ მოწყობილი მოძრაობის სულისჩამდგმელთ მოეპრიანებათ. ეს გაზეთი ქართველ გლეხებს ექომაგება თითქოს. გლეხებს არაფერი არ მისცეს, გლეხებმა იგრძნეს, რომ ნემეცების და ოსმალების საქართველოში შემოსვლით კარგავენ მიწას და თავისუფლებას, ამიტომ აჯანყდნენ. ამ შემთხვევაში ქართველი გლეხები უფრო ჭკვიანები გამოდგნენ უკრაინელ გლეხებზე. ჯერ საქართველოში ნემეცების ძალა სუსტია, ალა შესძლებენ გლეხები გამკლავებას და დამარცხებას ამ ძალების. შემდეგ კი თუ დააყოვნეს, ისე როგორც უკრაინაში, ნემეცები ძალას მოიკრებენ საქართველოში და გლეხები დამარცხდებიანო.

ჩვენ არა ერთხელ აღგვინიშნავს, რომ ბოლშევიკები ყოველის საშუალებით ხელს უწყობენ და უწყობენ ოსმალეთის ფაშებს, რომ ჩვენ ხალხს მათ მონობის უღელი დაადგან. რუსეთის მიერ ღვთის ანაბარათ მიტოვებული ჩვენი ხალხი ჯერ-ჯერობით იხსნა ოსმალეთის მონობისაგან მხოლოდ გერმანიამ. გერმანიის მხრით აქამდის განზრახვაც კი არ ყოფილა ჩვენს შინაურ საქმეებში ჩარევისა. ჩვენი გლეხი ამას ხედავს. გერმანელებში ის ხედავს თავის მფარველს ოსმალთა თარეშისაგან, მაგრამ ბოლშევიკები, როგორც შინაურნი ისე გარეშენი ჩვენს ხალხს ჩასძახიან: ჰკა გერმანელებს, გარეკეთ ისინი. შემდეგ, რაც ამას მოჰყვება, ყველასთვის აშკარაა: ჩვენში ოსმალეთის ბატონობა! აი სადამდე მიდის ბოლშევიკების თავხედობა, მათი პროვოკაცია მოღალატეობა!

საყურადღებოა აგრეთვე ის მოვლენა, რომ თერგის ოლქიდან მოსული გაზეთის პროვოკაციული წერილი სიტყვებით გადმობეჭდილია თბილელი კადეტების „ნაროდნაია სვობოდაში“ (№ 63). წერილი ასე თავდება: „არის ყოველივე საბუთი, რომ აჯანყებული გლეხების მიერ გარს შემორტყმულია საქართველოს რესპუბლიკის სატახტო ქალაქი—თბილისი“.

ჩვენ შევეკითხებით კადეტების გაზეთს—არის მართლა ასეთი საბუთი თუ არა? არ არის!

მაშ, რათ ათავსებს ასეთ ცნობას, ან შენიშვნას რატომ არ უკეთებს მას?

ცხადია, იმ პროვოკაციის [illegible] გა- [illegible] რომელშიაც სურთ გაახვიონ სა- [illegible] ქართველი მამა შვილებზე დღეიდან „წესიერების და კანონიერების“ ხალხი—კადეტები ერთგული მუშაკები იქნებიან!..

დუშეთის აჯანყების მეთაურები.

გუშინდელ „ბორბა“-ში მოთავსებულია პირუჩაკ ხაჩატუროვის წერილი. ეს ხაჩატუროვი დუშეთის მაზრაში შეიპყრო ჩვენმა ჯარმა, როგორც იქაური აჯანყების ხელმძღვანელი. აი რას სწერს პორ. ხაჩატუროვი: „ამა წლის 25 ივნისს ჩემთან მოვიდა კომუნისტური პარტიის (ბოლშევიკების) ერთი წევრთაგანი, ვინმე იაგუბიანცი, რომელიც მე გამაცნო ჩემმა ამხანაგმა და წინადადება მომცა სადგურ ქსანკაში წავსულიყავი. წასვლის მიზანი არ აუხსნია. მივედით რა ქსანკაში, იქიდან ჩვენ გავემგზავრეთ ხოფ მუხრანში, მუხრანიდან—წილკანში. აქ განმიცხადეს, რომ მე უნდა მეკისრა ინსტრუქტორობა და სოფლელებისათვის შემესწავლებია სამხედრო საქმე. ამაზე მე უარი ვთქვი, რადგან ქართული არ ვიცი. მითხრეს, თარჯიმანს მოგცემთო. მაგრამ შემეშინდა, ვიფიქრე: თუ უარი ვთქვი, მომკლავენ მეთქი და ამიტომ დავთანხმდი დავრჩენილიყავ. მაგრამ მე არავისთვის არაფერი არ მისწავლებია, ვინაიდან არავის ეს არ აინტერესებდა მეც უნდობლათ მეპყრობოდნენ და თვალ-ყურს მადევნებდნენ. გლეხებში ხმები იყო გავრცელებული, თითქოს მათ მიწას ართმევდნენ და მემამულეებს უბრუნებდნენ და სხ. ყველგან დადიოდნენ ბოლშევიკები და ეწეოდნენ აგიტაციას, თფილისიდან ღებულობდნენ სამხედრო მასალას და აიარაღებდნენ გლეხებს. ამ საქმეში მონაწილეობას იღებდა ბოლშევიკების თფილისის საოლქო კომიტეტი. მე ერთი მაკვირვებს: რატომ ამ ლაჩრებმა ნ. ჟორდანიას წინაშე უარყვეს ამ საქმეში მონაწილეობა, ამ საქმეში კი ისინი ერიან დამნაშავენი. ნუ თუ მათ აგრე ადრე აქციეს ზურგი გლეხებს, რომელნიც მათ მიენდვენ და რომელთაც სისხლი დაღვარეს. სირცხვილია, ბ.ბ. ბოლშევიკებო, აგრე საზიზღარი ლაჩრობა და ამავე დროს ანგელოზებათ თავის მოჩვენება, თითქოს თქვენ არაფერი არ იცოდეთ, უცქერით, თუ როგორ უნდა ზღოს იმ ხალხმა ყველა ის შეცდომები, რომელიც მოუვიდა მას თქვენის ნდობით“.

დეპეშები

(ამიერ-კავკასიის დეპეშათა სააგენტო).

3 ივლისი.

ბერლინი. 2 ივლისი. დასავლეთის ფრონტი. კრონ-პრინც რუპრეხტის ჯარი. ფრონტის ბევრ ნაწილებში მტერმა დაიწყო შემოტევა, მაგრამ მოვიგერიეთ.

გერმანიის კრონპრინცის ჯარი. უაზის დასავლეთით და მდ. ენის სამხრეთით გაცხოველებული დაზვერვა სწარმოებს. მდ. ურკის სამხრეთით და მატო-ტიერის დასავლეთით მტრის ძლიერი იერიშები შევაჩერეთ ჩვენი ბრძოლის ველის რაიონში.

იტალიის ფრონტი. მთელ ფრონტზე გაცხოველებული საარტილერიო სროლაა. განსაკუთრებით გაძლიერდა იგი დღეს დილით ადრიან ბრენტასა და პიავეს შუა პიავესთან.

თფილისი 3 ივლისი. ამ უკანასკნელ დროს გავრცელდა ხმები დასავლეთის ფრონტზე გერმანელების დიდი დამარცხების შესახებ. ზოგიერთ ადგილობრივ პერიოდულ გამოცემებში იყო დაბეჭდილი დაწვრილებითი ცნობები ამ დამარცხების შესახებ, რომლის დროს თითქოს გერმანელებმა დაჰკარგეს 520 ათასი კაცი და სხვ. ამის გამო ამიერ კავკასიის დეპეშათა სააგენტო ავტორიტეტულ წყაროებიდან მიღებულ ცნობების თანახმათ აცხადებს, რომ ყველა ეს ცნობები და გაზეთებში მოთავსებული შენიშვნები უსაფუძვლო გამოგონილი ამბავია, რომელსაც ვიღაცეები პერიოდულათ ავრცელებენ, რომ შეცდომაში შეიყვანონ საზოგადოებრივი აზრი და პრესა. იმაზე რომ არაფერი ვსთქვათ, რომ ეს ხმები და გაზეთებში მოთავსებული დაწვრილებითი ცნობები „დამარცხების“ შესახებ თავის ფავათ არ არის სწორი ტეხნიკურის და ტაქტიკურის მიზეზების გამო (მაგ. გერმანელების ჯარების უკან მტრის 8 ათასი აეროპლანი გამოჩნდა, 520 ათასი კაცი დაიღუპა, გერმანიის ჯარის საგრძნობი დანებდა მტერსო და სხვ.) უნდა ვიქონიოთ მხედველობაში, რომ გერმანიის ჯარის უკანასკნელ შეტევამ, რომელიც დაიწყო მარტის მიწურულში და განახლდა ივნისის დასაწყისში, ისეთი სტრატეგიული უპირატესობა და ნადავლი მიანიჭა გერმანელებს, რომლის შეძენა არ შეიძლებოდა იმ „დამარცხების“ შემდეგ, რომელიც ხმების მიხედვით თითქოს გერმანიის ჯარმა განიცადა. წინაალმდეგ, ბერლინიდან გამოგზავნილ გუშინდელ დეპეშაში აღნიშნულ ნადავლის ანგარიშიდან შეგვიძლია დავინახოთ, თუ რამდენათ დიდია ეს ნადავლი და ამავე დროს პარიზიდან გამოგზავნილ უკანასკნელ დეპეშებში ხსენებაც არ არის იმ სხვილ გამარჯვებისა, რომლის შესახებ გავრცელებულია ხმები და სწერს პრესის ერთი ნაწილი. რომ რაიმე ამის მსგავსი მომხდარიყო, მაშინ სულ სხვა კილოთი ექნებოდა დაწერილი ინგლისელებისა და ფრანგების ცნობები.

სტამბოლი. 2 ივლისი. პალესტინის ფრონტი. საერთოთ სწარმოებს უმნიშვნელო საომარი მოქმედება. მდ. იორდანესა და (გამოტოვებულია) შუა ჩვენმა არტილერიამ სროლა აუტეხა მტრის ერთ ბანაკს და ცხენოსან ჯარს. მდ. იორდანის ჩრდილოეთით ჩვენ მოვახდინეთ ნაყოფიერი დაზვერვა. აკაბას სანავთსადგურო დაწესებულებებს ჩვენმა მფრინავებმა ყუმბარები აუშინეს. დანარჩენ ფრონტზე საყურადღებო არაფერი მომხდარა.

როტერდამი. 2 ივლისი. ინგლისურ გაზეთ „ტაიმს“-ს ატყობინებენ, რომ იტალიაში მოვიდა პირველი კონტინგენტი ამერიკის ჯარისა.

უკანასკნელი ცნობები

ნატანები.

30 ივნისს ნატანების სადგურში მოიყვანეს ქალაქ რიზის მცხოვრები ოსმალო, მან სთქვა: სოხუმში ვმუშაობდი, სახლში წასვლა მინდოდაო, რუმინიის გზით მომიხდა წასვლა და მიგვიყვანეს ბათუმში. მე მეგონა, გამიშვებდენ მაგრამ სახლში წასვლის ნება არ მომცეს. მითხრეს: ქართველებთან ომს ვიწყებთ ამ ახლო ხანში და ჯარში უნდა ჩაგრიცხოთო. ბათუმში ელოდებიან ჯარს; ომიც მაშინ დაიწყებაო. როცა ამ ოსმალოს ვუთხარით: ზავი შეკრულია და ომი არ შეიძლებაო, მან გვიპასუხა: თათრები ამბობენ—როცა კავკასიას დავიპყრობთ, სხვა ვისაც უნდა, იმას ჰქონდესო. მე არ მინდოდა მათთან ყოფნა და აქეთ გამოვიპარეო. (საქ. კორ.)

ადლერი (დეპეშა)

ქართულმა საგანგებო ბატალიონმა და თფილისის წითელმა გვარდიამ 29 ივნისს აიღო ქალაქი ადლერი. წამოვიყვანეთ მრავლათ ტყვეები, წამოვიღეთ ვინტოვკები და ტყვიები. მოწინააღმდეგის მხრით მკვდარია 200 კაცი. ბოლშევიკები უწესრიგოთ გარბიან.

რაზმის უფროსი პორ. ფირცხალია.

სოხუმი.

ქართული საგანგებო ბატალიონის თანაშემწე პოდ. ესაკია 2 ივლისს ღამის 2 საათზე ელაპარაკა სოხუმში პირდაპირი მავთულით გენ. მაზნიაშვილს, რომელმაც შემდეგი გადმოსცა: ის ცნობა, თითქოს ახლა ჩვენი ჯარის-კაცები წაეყვანათ ტყვეთ ბოლშევიკებს, მართალი არ არის. ეს ჩემს აქ მოსვლამდე მოხდა. ეს ზარალი მოუვიდა ილიკო ჯუღელის რაზმს, რომელმაც გუდაუთიდან უკან დახევის დროს დაჰკარგა 60 კაცი ტყვე, 11 მოკლული. ტყვეების ნაწილი, რიცხვი 14 კაცი მე გავანთავისუფლე. 46 კაცი ტყვე კი, ბოლშევიკებმა თან წაიყვანეს. ამ ჟამად ჩვენი ჯარი სოჩიდან 10 ვერსზეა დაბანაკებული. იქვე არის თქვენი ბატალიონის რაზმიც. თქვენი რაზმელებიდან არც დაჭრილნი, არც დახოცილნი არ არიან, ყველანი მამაცურად იბრძვიან.

ბაქოს ფრონტი.

ამიერ-კავკასიის დეპეშათა სააგენტოს მიერ მიღებულ ცნობების თანახმად, 1 ივლისს გეოკჩაისთან ბოლშევიკებმა შეავიწროვეს ოსმალოს ჯარები, რომლებმაც უკან დაიხიეს. დაჭრილია 100 ამდე ოსმალო. დაჭრილებისათვის განჯიდან გაიწვიეს სანიტარული მატარებელი. ლტოლვილი მუსულმანები თავს იყრიან სადგურ უჯარასთან. სად. მისიუსლი ოსმალოების ხელშია. მისიუსლისთან მუსულმანებმა ტყვეთ წამოიყვანეს ორი ბოლშევიკი აფიცერი.

ხონი (სამეგრელო)

ბოლშევიკები ხონში. ახალ-სენაკიდან მიღებული ცნობით 29 ივნისს დილის 5 საათზე 80 კაცისაგან შემდგარმა „ბანდამ“ აიღო ხონი. გაანადგურეს მილიციონერთა „პოსტი“. მძიმეთ დაჭრილია ორი მილიციონერი. ცეცხლი წაუკიდეს ხიდს, რომელიც მცხოვრებლებმა ჩააქრეს. დააზიანეს ტელეგრაფი. ვაჭრებს 30 ათასი მანეთი კონტრიბუცია დაადვეს. დილის 10 საათზე მათ ხონი დასტოვეს. ახალ-სენაკიდან და ხორგიდან გვარდიელები ჩავიდნენ. ეხლა სიწყნარეა.

დუშეთის მაზრაში

დუშეთიდან მოსული ცნობით, წილკანის ახლო ბოლშევიკებსა და სახალხო გვარდიელებს შორის შეტაკება მოხდა. ჩვენის მხრით დაჭრილია 7 კაცი.

საჩხერე.

ბოლშევიკები გარეკეს. პირველათ შევიდა იქ ფხაკაძის ცხენოსანთა რაზმი, რომელსაც „ბრბომ“ სროლა აუტეხა. მოწინააღმდეგეთა რიცხვი 5 ათას კაცს უდრიდა. ჩვენ ჯარს სურდა მშვიდობიანათ საქმის მოგვარება, მაგრამ იძულებული გახდა სროლაზე სროლითვე ეპასუხნა საარტილერიო სროლის შემდეგ ჩვენი ჯარი იერიშით შევიდა. ერთი ნაწილი „ბრბოს“ დააპატიმრეს, დანარჩენი გაფანტეს. დაჭერილია ზოგიერთი მეთაურებიც.

ახალი ამბები

ხუთშაბათს, 4 ივლისს, საღამოს ხუთის ნახევარ საათზე, მუშტაიდის დემოკრატიულ კლუბში დანიშნულია პირველი და მეორე თფილისის სოც. დემ. რაიონების წევრთა საზოგადო კრება. მომხსენებელნი იქნებიან: ირ. წერეთელი და ვ. ვოიტინსკი.

✦ მთავრობამ განკარგულება მოახდინა, რომ საქართველოს რესპუბლიკის მთელ ტერიტორიაზე 4 ივლისის ღამეს საათის ისარი წინ წასწიონ ერთი საათით. ყველა გასართობ და სხვა დაწესებულებების მოქმედება უნდა შესწყდეს ღამის 11 საათზე სათბობი მასალის ნაკლებობის გამო.

✦ გზათა მინისტრმა აცნობა მთავრობას, რომ სათბობი მასალის ხარჯის შესამცირებლათ მან შეამცირა სამგზავრო მატარებლების მოძრაობა და ყოველივე ზომას იღებს, რომ სათბობი მასალა რაც შეიძლება ნაკლები დაიხარჯოს.

✦ ხოლერა. 1 ივლისს და 2 ივლისს დილას ხოლერით ავათ გახდა 9 კაცი. საავათმყოფოში გარდაიცვალა ერთი.

✦ გერმანიის სამხედრო მისია ოფიციალურათ უარჰყოფს ხმებს „ტიგრისის“ დაღუპვის შესახებ, რომელიც მიდიოდა კავკას. სევასტოპ. და მიჰყავდა 2,000 ლტოლვილი პოლონელი, ლიტველი, ლატიში და უკრაინელი. „ტიგრისი“ მშვიდობიანად მივიდა სევასტოპოლში და გამობრუნდა ფოთში საქონლის წასაღებათ.

✦ სადგილ-მამულო რეფორმა. სამიწათ-მოქმედო ს მინისტროს მიერ მიღებული ცნობებით 20 ივნისამდე საადგილ მამულო ფონდში გადავიდა თფილისის გუბერნიაში 48,243 დეს., ქუთაისის გუბ.—8,120 დეს.; ქუთაისის გუბერნიაში მუშაობა დაიწყეს შედარებით გვიან. აღნიშნულ მიწების გარდა მიიღეს აგრეთვე მთელი რიგი სახელმწიფოებრივ მნიშვნელობის მამულებისა—თფილისის გუბერნიაში 69,097 დეს., ქუთაისის—8,043 დეს.

✦ სპეკულიაცია. 2 ივლისს მთავრობის განკარგულებით დააპატიმრეს სპეკულიანტი ლ. შიმიოტი, ვექილი დ. პეჩურო და ნ. ღლონტი. პირველი 40 პროცენტის დაკლებით სახაზინო ტალონების განაღდებისათვის, უკანასკნელი ორი კი—როგორც დალალები თანახმათ ტალონების პატრონის მ. დემურიას და ნ. ჩხაიძის ჩვენებისა.

✦ მთავრობის თავმჯდომარის განკარგულებით დამშეული გურიისათვის სწრაფათ იგზავნება თფილისიდგან სამი ვაგონი პურის ფქვილი. ერთი ვაგონი მივა სად. საჯავახოში ჩოხატაურის რაიონისთვის, მეორე ლანჩხუთში და მესამე ნატანებში—ოზურგეთისთვის.

✦ მებაღეთა კრება. 5 ივლისს, დილის 9 საათზე, მუშტაიდის დემოკრატიულ კლუბში დანიშნულია დიდუბის, მიხეილის, ელისაბედის და დიდი მთავრის ქუჩების რაიონების მებაღეთა კრება, გასარჩევია საკითხი ე. წ. „ნემცების არხის“ შესახებ. კრება კანონიერი იქნება, რამდენიც არ უნდა დაესწროს მებაღე და მისი დადგენილება ყველასათვის სავალდებულო იქნება.

✦ მუშათა კლუბში. დღეს სახალხო სახლის სცენის მოყვარეთა მიერ წარმოდგენილი იქნება „უდანაშაულოთ დასჯილნი“. ანტრაქტებში დაუკრავს საზანდარი.

✦ დემოკრატიული კლუბი „მუშტაიდი“. პარასკევს 5 ივლისს წარმოდგენილი იქნება ოსტროვსკის 3 მოქ. კომედია „უდანაშაულოთ დასჯილნი“. დასაწყისი საღამოს 8 ნახ. საათზე.

✦ დამცველ შტაბმა დააპატიმრა გენ. ფონ რუბენაუ, სამხედრო ინჟინერი ჟუკოვსკი და პოდპ. ალექსანდროვი, რომლებსაც აღმოაჩნდათ დინამეტი და სხვა ასაფეთქებელი მასალები.

✦ მთავრობამ მიანდო შინაგან საქმეთა მინისტრს დაუყოვნებლივ გააუქმოს გაზეთი „კავკაზი“ და მის მაგიერ გამოსცეს „საქართველოს რესპუბლიკა“.

✦ შრომის ბეგარის კანონ-პროექტის თანახმად,—ბეგარა ეხება ყველა იმათ, ვინც საქართველოს საზღვრებში ცხოვრობს, განურჩევლად ეროვნებისა. კანონ-პროექტი ვრცელდება ქალაქის მცხოვრებლებზე და შემდეგ გავრცელებული იქნება პროვინციებშიაც.

✦ საქართველოს ფინანსთა და ვაჭრობის მრეწველობის მინისტრმა დაამტკიცა წესდება საქართველოს სავაჭრო და სამრეწველო პალატისა, რომელიც შეიმუშავეს და წარუდგინეს დასამტკიცებლად თფილისისა და ქუთაისის ვაჭარ-მრეწველთა კავშირებმა. ამ ჟამად თფილისის კავშირი ადგენს საარჩევნო ინსტრუქციას და ახლო მომავალში მოიწვევს საქართველოს [illegible] ყრილობა, რომ [illegible] პალატა და [illegible]

✦ დადგენილება [illegible] ცეს ჯამაგირი იმ მასწავლებლებ[illegible] ლებიც გაგზავნილი იყვნენ ბათუმ[illegible] ქის და ახალქალაქის მაზრის ს[illegible] ლებლებში.

✦ ხონის საოსტატო სემინარია[illegible] თავისუფალია შემდეგი ადგილები: ქართული ენის მასწავლებლის, მათემატიკი[illegible] ისტორიის, მოსამზადებელი კლასის, [illegible] რონომის, გალობის, ხაზვა-ხატვის, [illegible] ლობის და ხელსაქმის.

✦ „განათლების“ საზოგადოების [illegible] მხატვრო-სახელოსნო სასწავლებლის[illegible] ვის საჭიროა გამოცდილი გამგე შეს[illegible] ფერი სპეციალური ცოდნით. მისამართი: თფილისი, კიროჩნი ქუჩა № 18. ბინა 4. გამგეობის ხაზინადარს ენ. იაკ. თიკანაძისას.

✦ ვიპოვე სალდათის ბაზარში და გარდავეცი იქვე მოვაჭრეს ივანე დ. ხასიტაშვილს 15 მანეთი საფულეთი პატრონს შეუძლია მიიღოს იქვე. ბ. დვალი.

✦ დაკარგული ბავშვი. თედო ფიდოს ძე მახარაშვილი, 13 წლის ბავშვი, შეგირდათ იყო ბოჭკის მკეთებელთან. ამ ერთი თვის უკან, როგორც თვით „ხაზეინი“ ამბობს, ბავშვი წასულა სასადილოთ და მას შემდეგ აღარ დაბრუნებულა. ბავშვს ტანთ აცვია შავი ხალათი, ტანათ საშუალოა, გამხდარი. დაწვის გამო თავზე თმა აქვს გაყოფილი. თუ ვინმემ რამე იცის მის შესახებ ვთხოვთ გვაცნობოს შემდეგი მისამართით თფილისი, მეშვიდე უბანი ლოხინის ქ. № 9 ფიდო მახარაშვილს.

კრებები და მიტინგები

— დღეს, საღამოს 7 საათზე შესდგება მეოთხე რაიონის კოლექტივის კრება.

— დღეს საღამოს 6 საათზე, დანიშნულია ქალაქის საბჭოს ს. დემ. ფრაქციის სხდომა.

— დღეს, საღამოს 5 საათზე დიდუბეში რკინის გზის სასწავლებლის შენობაში შესდგება საზოგადო კრება მე-12 უბნის ბინის კომიტეტთა წარმომადგენლებისა.

— დღეს, საღამოს 7 საათზე სავაჭრო სამრეწველო დაწესებულებებში მოსამსახურეთა კავშირის სადგომში ალექსეევის ქუჩა № 7 შესდგება თფილისის ბუღალტერების და კანტორის მოხელეთა კრება.

საქართველოს ეროვნული საბჭო

(2 იულისის სხდომა.)

(დილის სხდომა)

თავმჯდომარეობს კარლო ჩხეიძე.

მდივანი კითხულობს მთელ რიგს კანონ-პროექტებისას, რომლებიც საბჭომ გადასცა სათანადო კომისიებს.

თავმჯდომარე კითხულობს დღის წესრიგს: რომელშიაც სხვათა შორის შეტანილია სიკვდილით დასჯის კანონ-პროექტი. თავმჯდომარე წინადადებას აძლევს საბჭოს წევრთ გამოსთქვან აზრი, ეს წინადადება შეტანილ იქნას თუ არა დღის წესრიგში.

ა. წერეთელი ამბობს, რომ სიკვდილით დასჯის კანონ-პროექტი სერიოზული საქმეა, საჭიროა ამაზე მსჯელობა იქონიოს ყველა ფრაქციებმა და შემდეგ დაისვას ეს საკითხი საბჭოს წინაშე. თუ მაინც და მაინც დღეს უნდა იქნას განხილული ეს კანონ პროექტი, საჭიროა შესწყდეს სხდომა რამდენიმე ხნით, რომ ფრაქციებს საშვალება მიეცეს მოილაპარაკონ.

ი. წერეთელს შეაქვს წინადადება სიკვდილით დასჯის კანონ პროექტი განხილულ იქნას საღამოს სხდომაზე. საბჭომ ეს წინადადება მიიღო.

მ. რუსია აკეთებს მოხსენებას საობლო სასამართლოს გაუქმების შესახებ; მომხსენებელი აღნიშნავს, რომ ობლების საქმეს, გარდა თფილისისა, განაგებენ მომრიგებელი მოსამართლეები; საობლო სასამართლოს არსებობა იწვევს მხოლოდ ზედმეტ ხარჯებს და ამიტომ კომისიამ დაადგინა გაუქმებულ იქნას საობლო სასამართლო და ყველა მისი საქმეები გადაეცეს მომრიგებელ მოსამართლეს. საბჭომ განიხილა მუხლობრივ კანონ-პროექტი და შეუსწორებლივ დაამტკიცა.

რ. არსენიძის მოხსენების შემდეგ საბჭომ დაამტკიცა კანონ-პროექტი სამოსამართლო პალატის შტატის შემცირების შესახებ. შტატის შემცირება დაევალა იუსტიციის მინისტრს.